

دوروی تکمیلی

عرفان وارهوی

تحریر د ریس های انتقادی حجت الاسلام امین بشمشیری
به کوشش: سعید محمدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عرفان وارهی حلقه

دورهی تکمیلی

تحریر درس های انتقادی حجت الاسلام امین شمشیری

به کوشش: سعید محمدی

عرفان وارهى حلقه ■ دورهى تكميلى

تحرير درس هاى انتقادى

حجت الاسلام امين شمشيرى

به كوشش: سعيد محمدى .

انتشارات: اسماعيليان

طراح جلد: سيد ايمان نورى نجفى

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

چاپ: ميبين

شمارگان: ۲۰۰

قيمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۰۱۲-۴-۲

پاىگاه هاى اطلاع رسانى: www.mtsaz.ir

www.revaghemarefat.ir

كانال هاى ارتباطى: @mtsaz_ir

@revaghemarefat_ir

سرشناسه: شمشيرى، امين، ۱۳۶۶-

عنوان و نام پديدآور: عرفان وارهى حلقه: دورهى تكميلى:

تحرير درس هاى انتقادى حجت الاسلام امين شمشيرى /

به كوشش سعيد محمدى .

مشخصات نشر: قم: انتشارات اسماعيليان، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهرى: ۲۵۷ ص، ۱۴/۵ x ۲۱/۵ س.م.

شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۰۱۲-۴-۲ ريال: ۴۵۰۰۰۰

وضعيت فهرست نويسى: فيبا

عنوان ديگر: تحرير درس هاى انتقادى

حجت الاسلام امين شمشيرى .

موضوع: عرفان حلقه

موضوع: Halqeh mysticism*

شناسه افزوده: محمدى، سعيد، ۱۳۶۱-، گردآورنده .

رده بندى كنگره: BP۶۰۵

رده بندى ديويى: ۲۹۹/۹۳

شماره كتابشناسى ملي: ۶۱۰۸۳۰۹

با کمال احترام

تقدیم به امام عارفان حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام

فهرست

مقدمه	۱۹
بخش اول: تبار عرفان واره‌ی حلقه	۲۳
فصل اول: خاستگاه عرفان واره‌ی حلقه	۲۵
۱. درآمد	۲۵
۲. گذار از سنت به تجدّد	۲۷
۲-۱. تحوّل‌های علمی	۲۸
۲-۱-۱. کیهان‌شناسی جدید	۲۸
۲-۱-۲. فلسفه	۲۹
۲-۱-۲-۱. تقابل هیوم با عقل‌گرایی و چاره‌اندیشی کانت	۳۱
۲-۱-۳. زیست‌شناسی	۳۳
۲-۱-۴. جامعه‌شناسی	۳۴
۲-۱-۵. روانشناسی و روانکاوی	۳۵
۲-۱-۶. فیزیک کوانتوم	۳۶
۲-۲. تحوّل‌های الهیاتی	۳۷
۲-۲-۱. تنزّل نقش خدا	۳۸
۲-۲-۲. خداباوری طبیعی (عقلانی)	۳۹
۲-۲-۳. بی‌اعتبار شدن براهین خداشناسی	۳۹
۲-۲-۴. شیوع خدا ناباوری و لادری‌گری	۴۰

- ۲-۲-۵. نقد کتاب مقدس و بی‌اعتباری آن ۴۰
- ۲-۲-۶. تجربه دینی و پیدایش الهیات معاصر ۴۱
- ۲-۳. بازخوانی مناسبات علم و دین ۴۴
- ۲-۳-۱. ساحت‌های بازخوانی ۴۶
- ۲-۳-۱-۱. زبان دین ۴۶
۳. مناسبات علم و دین در ایران ۴۸
- ۳-۱. آشنایی ایرانیان با دانش‌های جدید ۴۸
- ۳-۲. دین‌پژوهی تجربی در ایران ۵۱
- ۳-۲-۱. مهندس مهدی بازرگان ۵۱
- ۳-۲-۲. بازرگان و شکل‌گیری اندیشه‌ها ۵۲
- ۳-۲-۳. بازرگان و تلاش ناکام در انطباق تجربی علم و دین ۵۴
- ۳-۲-۴. بازرگان و تأثیرگذاری بر جریان‌های مارکسیستی ۵۶
- فصل دوم: پیدایی عرفان‌واره حلقه و تطبیق‌گرایی تجربی ۵۹
۱. گونه‌های دین‌پژوهی ۵۹
۲. منشأ تأثیر عرفان‌واره حلقه ۶۰
۳. اهداف دین‌پژوهانه‌ی عرفان‌واره حلقه ۶۱
۴. تطبیق‌های شبه‌علمی - شبه‌عرفانی ۶۱
- ۴-۱. مجازی بودن هستی ۶۲
- ۴-۱-۱. توصیف ۶۲
- ۴-۱-۲. نقد و بررسی ۶۷
- یکم: تفسیر مونیستی از هستی ۶۷
- دوم: مجازی بودن هستی در عرفان اسلامی ۶۸
- سوم: ناظر غیرمجازی در هستی مجازی ۶۹
- چهارم: تمثیل مغالطی به‌جای برهان ۷۰

فصل سوم: آسیب‌شناسی دین‌پژوهی تجربی ۷۲

۱. درآمد ۷۲

۲. نقد و بررسی ۷۳

یکم: جهان‌بینی علمی تکیه‌گاهی نامطمئن ۷۳

دوم: احتمال، رهاورد فرضیه ۷۴

سوم: سوق دادن افراد به مادی‌گری ۷۵

چهارم: تقلیل دین از راه زبان دین ۷۶

پنجم: دین‌پژوهی تجربی و تولید جریان‌های افراطی ۷۶

بخش دوم: سازمان عرفان‌واره‌ی حلقه ۷۷

فصل اول: در تکاپوی ایجاد سازمان ۷۹

۱. اهمیت بررسی فرآیند شکل‌گیری سازمان حلقه ۷۹

۲. گاه‌شمار حیات رهبر سازمان (دهه‌های اول تا پنجم) ۸۰

۱-۲. دهه اول ۸۰

۲-۲. دهه دوم ۸۱

۳-۲. دهه سوم ۸۲

۱-۳-۲. مسابقات مخترعین ۸۳

۱-۳-۲. بررسی مجله مهر ۸۳

۲-۳-۲. شهودات کیهانی ادعایی ۸۵

۳-۳-۲. سلاح‌سازی ۸۶

۴-۳-۲. مسافرت‌های خارج از کشور ۸۷

۵-۳-۲. جداسازی دریافت‌های رحمانی از شیطانی ۸۸

۴-۲. دهه چهارم ۸۹

۵-۲. دهه پنجم ۹۰

- ۹۱-۲-۵-۱. شکل گیری اولین کلاس ها و کمیته ها ۹۱
- ۹۱-۲-۵-۲. آشنایی با منصوری لاریجانی ۹۱
- ۹۲-۲-۵-۳. چاپ کتاب عرفان کیهانی ۹۲
- ۹۲-۲-۵-۴. فرادمانگاه های غیرقانونی ۹۲
- ۹۳-۲-۵-۵. شکل گیری کمیته های دیگر ۹۳
- ۹۴- فصل دوم: شکل گیری سازمان ۹۴
- ۹۴-۱. ادامه گاه شمار حیات رهبر سازمان (دهه ششم) ۹۴
- ۹۴-۲. دهه ششم ۹۴
- ۹۴-۲-۱. درآمد ۹۴
- ۹۶-۲-۲. شکل گیری سازمان ۹۶
- ۹۷-۲-۲-۱. شبهه قانونی بودن فعالیت ها ۹۷
- ۹۷-۲-۲-۲. ویژگی های سازمان ۹۷
- ۹۹-۲-۲-۳. اهداف و مبانی فکری سازمان ۹۹
- ۹۹-۲-۲-۳-۱. اهداف ۹۹
- ۱۰۰-۲-۲-۳-۲. مبانی فکری ۱۰۰
- ۱۰۰-۲-۲-۴. بخش های سازمان ۱۰۰
- ۱۰۱-۲-۲-۴-۱. کمیته ها، شوراها و دفاتر ۱۰۱
- ۱۰۳-۲-۲-۴-۲. روند نیروسازی ۱۰۳
- ۱۰۴-۱. ثبت نام ۱۰۴
- ۱۰۴-۲. پرداخت شهریه ۱۰۴
- ۱۰۵-۳. سوگندنامه ۱۰۵
- ۱۰۶-۴. دریافت لایه محافظ ۱۰۶
- ۱۰۸-۵. تفویض درمانگری ۱۰۸
- ۱۰۸-۶. خروج از وحدت و درآمدن به کثرت ۱۰۸

۷. تسلیم ۱۰۹
۸. کشف رمز ۱۰۹
۹. شرط انفاق (تبلیغ) ۱۱۰
- ۳-۲-۲. دستگاه آموزشی ۱۱۰
- الف. آموزش‌های علمی ۱۱۰
۱. دوره‌ها و محتوای آن ۱۱۰
۲. تعداد و اسامی حلقه‌ها ۱۱۲
۳. کتب، جزوات، نشریات و ویژه‌نامه‌ها ۱۱۵
- ب. آموزش‌های عملی ۱۱۶
۱. اعلام و ارتباط‌ها ۱۱۷
۲. ارتباط‌گیری با پایان‌نامه‌ها ۱۱۷
۳. حضور در بیمارستان‌ها و مراکز سالمندان ۱۱۷
۴. اجرای فرادرمانی در محافل و مهمانی‌های خانگی ۱۱۷
۵. حضور در کمپ‌های ترک اعتیاد ۱۱۷
- ۴-۲-۲. دستگاه تبلیغاتی تشکیلات حلقه ۱۱۸
- الف: الزام تبلیغات ۱۱۸
- ب: بسترهای جذب افراد ۱۲۱
۱. محافل خانگی ۱۲۱
۲. خیریه‌ها ۱۲۱
۳. حضور در بیمارستان‌ها ۱۲۲
۴. کمپ‌های ترک اعتیاد ۱۲۲
۵. اینترنت و فضای مجازی ۱۲۳
۶. تیم‌های ورزشی ۱۲۳
- ج: دلایل جذب افراد ۱۲۳

۱. ادعای درمان انواع بیماری‌ها ۱۲۳
۲. ضعف معرفتی مبتلایان ۱۲۴
۳. به دنبال دین انسانی و غیرحقیقی ۱۲۵
۴. جاذبه‌های ماورائی و کشف و شهود عرفانی ۱۲۵
۵. فرار از خلأ معنوی ناشی از جهان مُدرن ۱۲۵
۶. تبلیغات گسترده دشمن، ضد تشیع و انقلاب اسلامی ۱۲۶
۷. ادعاهای علمی ۱۲۶
۸. درآمدهای زود حاصل و تحصیل مال نامشروع ۱۲۶
۹. پایگاهی برای آسیب خوردگان اجتماعی ۱۲۶
۱۰. جذابیت‌های کاذب ۱۲۷
- فصل سوم: سازمان از اوج تا افول ۱۲۸
۱. گاه‌شمار حیات رهبر سازمان (از ادامه‌ی دهه ششم و دهه هفتم) ۱۲۸
- ۱-۱. ادامه دهه ششم ۱۲۸
- ۱-۱-۱. دوران اوج تشکیلات ۱۲۸
- ۱-۱-۱-۱. سازمان در دانشگاه‌ها ۱۲۹
- ۱-۱-۱-۲. سازمان در رسانه‌ها ۱۲۹
- ۱-۱-۱-۳. آغاز اختلافات داخلی ۱۳۱
- ۱-۱-۱-۴. حساسیت نهادهای مسئول ۱۳۲
- ۱-۱-۱-۵. تلاش برای حفظ سازمان ۱۳۳
- ۱-۱-۱-۵-۱. انتشار اندیشه‌ها در قالب مقالات ۱۳۴
- ۱-۱-۱-۵-۲. تهیه مدارک افتخاری ۱۳۵
- ۱-۱-۱-۶. ادامه‌ی ریزش‌ها ۱۳۶
۲. دوران افول تشکیلات ۱۳۷
- ۲-۱. دستگیری و محکومیت ۱۳۷

۱۳۸.....	۲-۲. اختلافات درونی تشکیلات
۱۴۰.....	۲-۳. سیاسی شدن تشکیلات
۱۴۰.....	دهه هفتم
۱۴۱.....	۱. بازسازی و اسلامی سازی تشکیلات
۱۴۱.....	۱-۱. انکار باورها
۱۴۲.....	۱-۱. انکار یکسان انگاری شعور کیهانی با فرشته وحی
۱۴۲.....	الف: توصیف
۱۴۳.....	ب: ارزیابی
۱۴۳.....	یکم: چرایی انکار
۱۴۴.....	دوم: عدم تحریف منابع حلقه
۱۴۴.....	سوم: نگاهی به آثار مورد تأیید طاهری
۱۴۷.....	۱-۲. تحریف سخن بزرگان به نفع خود
۱۴۷.....	الف: توصیف
۱۴۸.....	ب: ارزیابی
۱۴۸.....	یکم: مغالطه نقل قول ناقص
۱۴۸.....	دوم: تقطیع و انتساب نادرست
۱۴۹.....	سوم: جمع میان تشبیه و تنزیه، دیدگاه علامه جوادی
۱۵۰.....	۲. درگیری با وکلا و عزل آنان
۱۵۰.....	۳. آزادی و خروج از کشور
۱۵۱.....	بخش سوم: مبانی فکری عرفان‌واره‌ی حلقه
۱۵۳.....	فصل اول: خداشناسی
۱۵۳.....	۱. اهمیت توحید
۱۵۴.....	۲. امکان خداشناسی

۳. مراتب توحید ۱۵۵
- ۳-۱. توحید ذاتی ۱۵۶
- ۳-۲. توحید صفاتی ۱۵۸
- ۳-۲-۱. استنادات حلقه برای نفی توصیف خداوند ۱۶۰
- ۳-۲-۱-۱. استناد به قرآن کریم ۱۶۰
- الف: توصیف ۱۶۰
- ب: ارزیابی ۱۶۱
- یکم: رد وصفِ مشرکین ۱۶۱
- دوم: تأیید توصیف صحیح مخلصین ۱۶۲
- سوم: دستور به خواندن خداوند با صفاتش ۱۶۲
- چهارم: مغالطه خطا مفهوم به مصداق ۱۶۳
- ۳-۲-۱-۲. استناد به خطبه یکم نهج البلاغه ۱۶۴
- الف: توصیف ۱۶۴
- ب: ارزیابی ۱۶۴
- یکم: نفی صفات زائد بر ذات ۱۶۴
- دوم: توصیف خداوند به نامحدودیت در خطبه یکم ۱۶۵
- سوم: توصیف الهی در نهج البلاغه ۱۶۵
- چهارم: اندیشه اعتزالی و تعطیل صفات ۱۶۵
- پنجم: تحریف سخن بزرگان ۱۶۶
۱. شهید مطهری رحمته‌الله علیه ۱۶۶
۲. آیت‌الله جوادی آملی ۱۶۸
۳. ملاصدرا رحمته‌الله علیه ۱۷۰
۴. امام خمینی رحمته‌الله علیه ۱۷۱
- فصل دوم: راهنما شناسی ۱۷۳

۱. ضرورت وجود راهنمایان الهی ۱۷۳
۲. استعانت از اولیاء الهی ۱۷۴
- ۱-۲. جواز استعانت از غیر خداوند بدون نگاه استقلالی ۱۷۵
۳. استعانت از اولیاء الهی در عرفان واره حلقه ۱۷۶
۴. جایگاه راهنمایان الهی در هرم هستی ۱۷۹
- فصل سوم: فرجام شناسی ۱۸۲
۱. لحظه‌ی جان سپاری ۱۸۲
- ۱-۱. اهمیت و جایگاه معاد ۱۸۲
- ۱-۲. مرگ ۱۸۳
- ۱-۳. عرفان واره حلقه و لحظه وقوع مرگ ۱۸۴
- ۱-۳-۱. توصیف ۱۸۴
- ۱-۳-۲. نقد و بررسی ۱۸۶
- یکم: پرهیز از افراط و تفریط ۱۸۶
- دوم: ارتباط با ارواح و تجارب نزدیک به مرگ ۱۸۶
- سوم: ترویج اباحه‌گری با آسان‌سازی مرگ ۱۸۷
- چهارم: لحظه‌ی مرگ به روایت دین ۱۸۷
- الف: قرآن و سکرآت موت ۱۸۷
- ب: روایات و توصیف جان سپاری ۱۸۹
۲. عذاب قبر ۱۹۱
- ۱-۲. عذاب قبر در دیدگاه تشکیلات حلقه ۱۹۱
- ۱-۱-۲. توصیف ۱۹۱
- ۱-۲-۲. نقد و بررسی ۱۹۳
- یکم: بی‌اعتباری تجارب شخصی معارض دین ۱۹۳
- دوم: دلایل فشار قبر مطابق روایات ۱۹۴

- سوم: بی‌ارتباطی نائل آمدن به کمال با دین در حلقه ۱۹۵
۳. سؤال قبر ۱۹۷
- ۳-۱. سؤال قبر از دیدگاه تشکیلات حلقه ۱۹۷
- ۳-۱-۱. توصیف ۱۹۷
- ۳-۱-۲. نقد و بررسی ۱۹۹
- یکم: ناسازگاری با دین ۱۹۹
- دوم: چرایی سمبلیک انگاری ۲۰۰
- سوم: تفاوت سمبلیک انگاری با تکوینی انگاری ۲۰۰
۴. تناسخ ۲۰۱
- ۴-۱. انواع تناسخ ۲۰۱
- ۴-۲. تناسخ در عرفان حلقه ۲۰۲
- ۴-۲-۱. توصیف ۲۰۲
- ۴-۲-۱-۱. مرحله نخست: ورود روح به برزخ پس از مرگ ۲۰۳
- ۴-۲-۱-۲. مرحله دوم: مواجهه انسان در برزخ با دو کشش متفاوت ۲۰۳
- ۴-۲-۱-۳. مرحله سوم: بازگشت ارواح به دنیا و تسخیر افراد زنده ۲۰۵
- ۴-۲-۲. نقد و بررسی ۲۰۶
- یکم: سرگردان نبودن روح ۲۰۶
- دوم: قرآن کریم و رد تناسخ ۲۰۶
- سوم: روایات و رد تناسخ مُلکی ۲۰۶
- چهارم: مدعیات بدون دلیل ۲۰۷
- پنجم: بی‌اعتباری مکاشفات بدون استناد به دین ۲۰۸
- ششم: ناسازگاری چند روح در یک بدن ۲۰۸
- بخش چهارم: راهکارهای مقابله با عرفان‌واره‌ی حلقه ۲۱۱

۲۱۳	درآمد
۲۱۵	فصل اول: ترویج معنویت و عرفان اسلامی
۲۱۹	فصل دوم: ترویج فلسفه و عقلانیت
۲۲۲	فصل سوم: آشنایی با دین پژوهی معاصر و کلام جدید
۲۲۵	فصل چهارم: مبارزه با خرافات
۲۲۷	فصل پنجم: مقابله با جریان‌های ضد معنویت و عقلانیت
۲۳۰	فصل ششم: در نظر گرفتن افراط‌های اخباری مسلکان

فهرست‌ها ۲۳۳

۲۳۵	کتاب‌نامه
۲۴۷	فهرست آیات
۲۵۱	فهرست روایات
۲۵۳	نمایه

مقدمه

آدمی به اقتضای فطرت، همواره متمایل به معنویت و عرفان است. هرچند امور فطری، جاذبه‌ای معنوی و وجودی و از سنخ هستی‌اند؛ اما هرگز تضمینی بر مصونیت از خطا در مصداق‌یابی و یا نبود خطر در مسیر دستیابی به آن وجود ندارد. مدعیان معنویت و رهزنان طریق، در مسیر کسانی که به ندای فطری و معنوی خود دل داده و در پی جُستن آن هستند به کمین نشسته تا از گذرگاه حق منحرف ساخته، به خود دعوت نمایند.

به روزگار ما عرفان واره حلقه از جمله جریان‌های شبه معنوی و متأثر از فرهنگ آلوده‌ی مغرب زمین و نسخه‌ای به سرقت رفته از تلاش ناکام غربیان در بازگرداندن معنویت ازدست‌رفته به دنیای مُدرن است. ماجرابی غم‌بار که از سده هفدهم میلادی آغاز شده و انسان‌محوری را جایگزین خدا‌محوری نموده است. به هرروی این شبه عرفان، الگویی برازنده و درخور زیست جهان غربی است که در کشور ما از دهه هفتاد تا به اکنون به نام عرفان ایران ترویج می‌شود.

نوشتار پیش روی تحریر بخشی از درس‌های استاد ارجمند حجت‌الاسلام‌والمسلمین/امین شمشیری در بررسی عرفان واره‌ی حلقه است که از سال ۹۱ در تعدادی از استان‌های کشور در قالب نشست‌ها، تدریس‌ها و سخنرانی‌هایی در جمع اقشار فرهنگی، حوزویان، دانشگاهیان و نیز برخی رسانه‌های کشور ایراد و نهایتاً دوره اخیر آن به همت موسسه آموزش عالی

حوزوی امام خمینی رحمته‌الله علیه فارس برگزار شده است.

جلد نخست این اثر با رویکردی کلامی به معرفی تشکیلات حلقه، بنیان‌گذار آن و نیز ماهیت شبه‌درمانی و شبه‌عرفانی این سازمان و نیز پاره‌ای مبانی عقیدتی عرفان‌واره حلقه پرداخته است. در این جلد که به لحاظ آموزشی عنوان «تکمیلی» به خود گرفته است، به تبار عرفان‌واره حلقه و سیر سازمانی این تشکیلات و همچنین مبانی فکری این عرفان‌واره در ساحت خداشناسی، راهنماشناسی و معادشناسی و نیز راهکارهایی به جهت مقابله پرداخته شده است.

در بخش نخست که تبار عرفان‌واره‌ی حلقه مورد بررسی قرار گرفته است با کنکاو در الهیات مسیحی و با تمرکز بر دانش‌های فلسفه دین و کلام جدید سیرپیدایش معنویت‌های نوین و تأثیرات علم جدید بر الهیات مورد بررسی قرار گرفته است. آنچه در این بخش مهم به نظر می‌رسد، شکل‌گیری گونه‌ای از دین‌پژوهی در ایران است که توسط مهندس مهدی بازرگان بسیار ترویج شده است.

در بخش دوم کتاب سیر حلقه از پیدایی تا تبدیل شدن به یک سازمان منسجم و نیز دوران اوج و افول آن به صورت دقیق مورد بررسی قرار گرفته تا ابهامات فراوان پیش‌آمده در رابطه با این تشکیلات را پاسخ دهد. در بخش سوم کتاب مبانی فکری عرفان‌واره حلقه در رابطه با توحید ذاتی و صفاتی بیان گشته و در ساحت راهنماشناسی استعانت از اولیاء الهی و نقش ائمه معصومین علیهم‌السلام در هرم هستی تبیین شده است؛ و نهایتاً در قسمت معادشناسی به مرگ و جان‌سپاری، سؤال و عذاب قبر و تناسخ اشارتی شده است.

بخش چهارم و پایانی کتاب تلاش می‌کند راهکارهایی برای مقابله با عرفان واره حلقه ارائه نماید.

به هرروی این اثر در چند بخش کوشیده است تشکیلات حلقه را توصیف نموده، به نقد آن بنشیند. امید است مورد رضای خداوند متعال قرار گرفته باشد.

سعید محمدی